

**ULUSLARARASI
İKTİSADİ VE İDARİ İNCELEMELER
DERGİSİ**

36

**INTERNATIONAL JOURNAL OF
ECONOMIC AND ADMINISTRATIVE
STUDIES**

ISSN 1307-9832

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ

ULUSLARARASI İKTİSADİ VE İDARİ İNCELEMELER DERGİSİ
INTERNATIONAL JOURNAL OF ECONOMIC AND ADMINISTRATIVE
STUDIES

Yıl: 15 Sayı: 36 2022
Year: 15 Number: 36 2022

Sahibi / Owner
Kenan ÇELİK

Baş-Editör / Editor in Chief
Ahmet KURTARAN

Editör Yardımcısı / Associate Editor
Oğuzhan ASLANTÜRK
Tuba BİLGİN

TARANDIĐI İNDEKSLER

ECONLIT, TR-DİZİN, DOAJ, EBSCO, ASOS, INDEX COPERNICUS, ARASTIRMAX, AKADEMİK DİZİN, İDEAL ONLINE, SOBİAD

Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi; Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında olmak üzere yılda dört kez yayınlanan, uluslararası, hakemli, bilimsel bir dergidir. Dergide yayınlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yer alan metinler izin alınmadan kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayımlayıp yayımlamamakta serbesttir. Gönderilen yazılar iade edilmez. Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

Yazıřma Adresi/Correspondence Address

Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Oda No: 213

61080 Trabzon/TÜRKİYE

Tel: +90 535 440 58 40

Web-adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ulikidince> E-posta: uiidergisi@gmail.com

Baskı / Printed by

Celepler Matbaacılık, Trabzon/TÜRKİYE

Tel: +90 462 325 93 94

TRABZON

2022

EDİTÖR KURULU / EDITORIAL BOARD

<i>Prof. Dr. Ali Rıza SANDALCILAR</i>	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Üyesi Alper Tolga BULUT</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Ayça SARIALİOĞLU HAYALİ</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Ayten TURAN KURTARAN</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Bayram GÜNGÖR</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr. Öğr. Üyesi Burçin ESER</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Burcu ŞENTÜRK</i>	Ege Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Cemalettin KALAYCI</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Çiğdem ŞAHİN BAŞFIRINCI</i>	Trabzon Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Abdullah UZUN</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr. Öğr. Üyesi Elif ÜSTÜNDAĞLI ERTEN</i>	Ege Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Engin DİNÇ</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Fikret ÇANKAYA</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr. Giovanni ERCOLANI</i>	Murcia Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Halil İbrahim BULUT</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Kemal EYÜBOĞLU</i>	Tarsus Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Levent Yahya ESER</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Melike KURTARAN ÇELİK</i>	Trabzon Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Musa PINAR</i>	Valparaiso Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Mustafa KÖSEOĞLU</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr. Öğr. Üyesi Nihan BİRİNCİOĞLU</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Nor Azura ADZHARUDDIN</i>	Purta Üniversitesi/Malezya
<i>Dr. Nurhodja AKBULAEV</i>	Devlet İktisat Üniversitesi/Azerbaycan
<i>Doç. Dr. Üyesi Özge KORKMAZ</i>	Bayburt Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Özgür TÜFEKÇİ</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Ramazan AKSOY</i>	Bülent Ecevit Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Salih YILDIZ</i>	Gümüşhane Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Selçuk PERÇİN</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr. Öğr. Üyesi Semra BANK</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Seyfettin ARTAN</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç. Dr. Sinem EYÜBOĞLU</i>	Tarsus Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Tuba YAKICI AYAN</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Prof. Dr. Yusuf AKSAR</i>	Maltepe Üniversitesi

Editörden

2008 yılında yayına başlayan dergimiz, kurulduğu günden beri hiçbir aksama olmadan ve bilimsel ilkelerden taviz vermeden yayın hayatına devam etmiş ve bugün 36. sayısını 15 adet birbirinden değerli makale ile çıkarmıştır. Dergimizin uluslararası indeksler tarafından taranması, basılı ve elektronik ortamda kesintisiz olarak ulaşılması, dergide makale yayın talebini de artırmıştır.

Dergiye gelen makaleler, öncelikle editörler kurulunun yayın ilkeleri bakımından incelemesinden sonra en az iki hakem tarafından bilimsel açıdan titizlikle incelenmektedir. Dergimizde ayrıca alan editörleri uygulaması bulunmaktadır. Alan editörleri, üniversite ayrımı yapılmadan, alanında kabul görmüş bilim insanları arasından seçilmektedir. Hakemler de alanında uzman bilim insanları arasından seçilmektedir. Dergide, hakemlerin onayı olmayan hiçbir makale yayınlanmamaktadır.

Dergimizin bu derece başarıya ulaşmasında, yayın kurulu, danışma kurulu üyelerinin katkıları büyüktür. Özellikle makalelerin bilimsel açıdan incelenmesinde hakemlerimizin çok büyük zahmeti olmuştur. Kendilerine dergi çok adına teşekkür ederiz.

Bir derginin okunmasını, bilim çevrelerinde kabul görmesini sağlayan, kısacası dergiyi dergi yapan içindeki makalelerdir. Değerli çalışmalarından dolayı yazarlarımıza özellikle teşekkür ederiz.

Dergimizin 36. sayısının bilim dünyasını heyecanlandıracağını umar bilim alanımıza katkıda bulunmasını dilerim.

Prof. Dr. Ahmet KURTARAN

Editör

From the Editor

Our journal which started to be published in 2008 has continued its publication life without any disruption and without compromising scientific principles since its establishment and has issued its 36th issue today with 15 articles one more outstanding than the other. Being scanned by international indexes and being reached continuously in printed and electronic media have increased the article publishing demand from the researchers to the journal.

The articles sent to the journal are examined scientifically with a great care at least by two reviewers after being examined by the council of editors in terms of the publication principles. Our journal also has field editors application. Field editors are selected from among the scientists who are master in their fields without making any university discrimination. Reviewers are also selected from among the scientists who are expert in their fields. No article has been published in the journal without being approved by reviewers.

The contributions of the editorial board and the advisory board should be mentioned for the success of our journal. Especially our reviewers made a great effort to examine the articles scientifically. We would like to thank them in behalf of the journal.

It is the articles that make a journal being read and accepted by scientific society; in other words, it is articles which reveal the real value of a journal. We especially would like to thank our authors for their worthwhile researches.

I hope that the 36th issue of our journal will attract the interest of the scientific world and make a contribution to our scientific field.

Professor Ahmet KURTARAN

Editor

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFERRES OF THIS ISSUE

<i>Prof.Dr. Mehmet AYGÜN</i>	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
<i>Prof.Dr. Korhan KARACAOĞLU</i>	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
<i>Prof.Dr. Murat YILDIRIM</i>	Karabük Üniversitesi
<i>Prof.Dr. Bulent GÜLOĞLU</i>	İstanbul Teknik Üniversitesi
<i>Prof.Dr. Fazıl KIRKBİR</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Prof.Dr. Uğur CAVLAK</i>	Biruni Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Egemen İPEK</i>	Tarsus Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Necmettin Alpay KOÇAK</i>	Hacettepe Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Yavuz HAYKIR</i>	Fırat Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Fatih TUĞLUOĞLU</i>	Aksaray Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Zehra ABDİOĞLU</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Ahmet SARITAŞ</i>	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Salih YILDIZ</i>	Gümüşhane Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Salih TÜREDİ</i>	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Mustafa KIRCA</i>	Ordu Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Savaş S. ATEŞ</i>	Eskişehir Teknik Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Ali ALTINER</i>	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
<i>Doç.Dr. Fahri ÖZSUNGUR</i>	Bayburt Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Burak ÖZDEMİR</i>	Kastamonu Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Ertuğrul KAROĞLU</i>	Trabzon Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Kübra MERT</i>	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Saadet Ela PELENK</i>	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Osman Murat TELATAR</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Sedat POLAT</i>	Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Emrah FİRİDİN</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Muhammed Yunus BİLGİLİ</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Şaduman YILDIZ</i>	Bayburt Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Selcen SARI AYTEKİN</i>	Trabzon Üniversitesi
<i>Dr.Öğr.Üyesi Haydar KARADAĞ</i>	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
<i>Dr. İlyas Kays İMAMOĞLU</i>	Bayburt Üniversitesi
<i>Dr. Tuğba KAPLAN</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi
<i>Dr. Sevgi VERMİŞLİ</i>	Sağlık Bilimleri Üniversitesi
<i>Dr. Sinem KOÇAK</i>	Karadeniz Teknik Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
Editörden Ahmet KURTARAN	
İKİZ AÇIKLAR MI YOKSA NEGATİF TERS NEDENSELLİK Mİ? TÜRKİYE BÜTÇE VE CARI İŞLEMLER DENGELERİ ÜZERİNE DOĞRUSAL OLMAYAN BİR YAKLAŞIM Osman Murat TELATAR	1-20
METAVERSE: ÖRGÜT KÜLTÜRÜNÜN GELENEKSELDEN DİJİTALE EVRİMİ Elif SİS ATABAY ve Selcen SARI AYTEKİN	21-36
FARKLI BİLİM ALANLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETİM ELEMANLARININ SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARI İLE YAŞAM KALİTELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ Ayten TURAN KURTARAN, Ferit SEVİM ve Arzu ERDEN	37-48
BRICS-T ÜLKERİNDE ÇEVRESEL KUZNETS EĞRİSİ ANALİZİ Mehmet Ali KOÇAKOĞLU	49-62
ÖRGÜTLERDE POLİTİKA ALGILAMALARININ SAPKIN ÖRGÜTSEL DAVRANIŞLAR ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: POZİTİF PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACI ROLÜ Gül KARAKUŞ ve Ebru AYKAN	63-82
İTHALAT HACMİ VE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN AMPİRİK ANALİZİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (2004-2021) Metin ÇANCI ve Aykut ALABAYIR	83-94
İNOVASYON İÇİN ÇEVRESEL VE EKONOMİK FAKTÖRLER ÖNEMLİ MİDİR? PETROL İTHAL EDEN VE PETROL İHRAÇ EDEN ÜLKELER ÖRNEĞİ Mervan SELÇUK, Şakir GÖRMÜŞ ve Murat GÜVEN	95-110
SOSYAL MEDYA PAZARLAMA FAALİYETLERİNİN YEME-İÇME İŞLETMELERİ MÜŞTERİLERİNİN İLHAMI VE MARKA BAĞLILIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNDE BİR ÇALIŞMA Ziauddin RAHIMI ve Fazıl KIRKBİR	111-130
DENETİM RAPORLARININ FİRMA PİYASA DEĞERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ Oğuzhan ECE ve Bülent Diclehan ÇADIRCI	131-150
ATATÜRK'ÜN DİREKTİFLERİ İLE TÜRK İDARE TEŞKİLAT VE TAKSİMATINDA BİR REFORM GİRİŞİMİ: 1931 DÂHİLİYE VEKÂLETİ RAPORU Murat YILDIZ	151-174

KÜRESEL ÇEVRE YÖNETİŞİMİNİN HUKUKİ ARACI OLARAK ÇOK TARAFLI ÇEVRE SÖZLEŞMELERİ <i>Arzu Yılmaz ASLANTÜRK</i>	175-192
HAVALİMANI ÇALIŞANLARININ PSİKOLOJİK SERMAYE DÜZEYİ VE İŞYERİ MUTLULUĞU İLE İLİŞKİSİ <i>Sabiha ANNAÇ GÖV ve Selinnur GÜN</i>	193-208
ENFLASYON, ENFLASYON OYNAKLIĞI VE VERGİ GELİRLERİ ARASINDAKİ DİNAMİK İLİŞKİLER: TÜRKİYE ÖRNEĞİ <i>Sinem KOÇAK, Çiğdem KARIŞ ve Dilek ÇİL</i>	209-222
DİJİTALLEŞEN HASTANEDE ÇALIŞAN PERSONELİN DENEYİMLERİ; AVANTAJLAR, KOLAYLIKLAR VE GÜÇLÜKLER <i>Asuman ALKAN DEMİR ve Nazan TORUN</i>	223-236
EKONOMİK KARMAŞIKLIK ENDEKSİ VE EKONOMİK BÜYÜME: CIVETS ÜLKELERİNDEN AMPİRİK KANITLAR <i>İlyas BAYAR</i>	237-251

CONTENTS

	Page Number
From the Editor Ahmet KURTARAN	
TWIN DEFICITS OR NEGATIVE REVERSE CAUSALITY? A NONLINEAR APPROACH TO THE TURKISH BUDGET AND CURRENT ACCOUNT BALANCES Osman Murat TELATAR	1-20
METAVEVERSE: THE EVOLUTION OF ORGANIZATIONAL CULTURE FROM TRADITIONAL TO DIGITAL Elif SİS ATABAY ve Selcen SARI AYTEKİN	21-36
INVESTIGATION OF RELATIONSHIP BETWEEN HEALTHY LIFESTYLE BEHAVIORS AND QUALITY OF LIFE OF LECTURERS WORKING IN DIFFERENT SCIENTIFIC FIELDS Ayten TURAN KURTARAN, Ferit SEVİM ve Arzu ERDEN	37-48
ENVIROMENTAL KUZNETS CURVE ANALYZE IN BRICS-T COUNTRIES Mehmet Ali KOÇAKOĞLU	49-62
THE EFFECTS OF PERCEPTIONS OF ORGANIZATIONAL POLITICS ON ORGANIZATIONAL DEVIANT BEHAVIORS: THE MEDIATING ROLE OF POSITIVE PSYCHOLOGICAL CAPITAL Gül KARAKUŞ ve Ebru AYKAN	63-82
EMPIRICAL ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN IMPORT VOLUME AND CONSUMER CONFIDENCE INDEX: THE CASE OF TURKEY (2004-2021) Metin ÇANCI ve Aykut ALABAYIR	83-94
DO ENVIRONMENTAL AND ECONOMIC FACTORS MATTER FOR INNOVATION? EVIDENCE FROM OIL-IMPORTING AND OIL-EXPORTING COUNTRIES Mervan SELÇUK, Şakir GÖRMÜŞ ve Murat GÜVEN	95-110
THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA MARKETING ACTIVITIES ON FOOD AND BEVERAGE INDUSTRY CUSTOMERS' INSPIRATION AND BRAND LOYALTY: A CASE OF KARADENİZ TECHNICAL UNIVERSITY STUDENTS Ziauddin RAHIMI ve Fazıl KIRKBİR	111-130
ANALYSIS OF THE EFFECTS OF AUDIT REPORT TYPES ON FIRM VALUE Oğuzhan ECE ve Bülent Diclehan ÇADIRCI	131-150
AN ATTEMPT OF REFORM IN THE TURKISH ADMINISTRATIVE ORGANIZATION AND DIVISION WITH ATATURK'S DIRECTIVES: 1931 REPORT OF MINISTRY OF INTERIOR Murat YILDIZ	151-174

MULTILATERAL ENVIRONMENTAL AGREEMENTS AS A LEGAL TOOL OF GLOBAL ENVIRONMENTAL GOVERNANCE <i>Arzu Yılmaz ASLANTÜRK</i>	175-192
PSYCHOLOGICAL CAPITAL LEVEL OF AIRPORT EMPLOYEES AND THE RELATIONSHIP BETWEEN WORKPLACE HAPPINESS <i>Sabiha ANNAÇ GÖV ve Selinnur GÜN</i>	193-208
DYNAMIC RELATIONS AMONG INFLATION, INFLATION VOLATILITY AND TAX REVENUES: THE CASE OF TURKEY <i>Sinem KOÇAK, Çiğdem KARIŞ ve Dilek ÇİL</i>	209-222
EXPERIENCES OF THE HEALTH PROFESSIONALS WORKING IN THE DIGITAL HOSPITAL ENVIRONMENT; ADVANTAGES, CONVENIENCES AND HASSLES <i>Asuman ALKAN DEMİR ve Nazan TORUN</i>	223-236
ECONOMIC COMPLEXITY AND ECONOMIC GROWTH: EMPIRICAL EVIDENCE FROM CIVETS COUNTRIES <i>İlyas BAYAR</i>	237-251
